

Prof. dr hab. Mariola Cieniawa-Puchała
Akademia Muzyczna im. K.Pendereckiego
w Krakowie

Kraków, 04.05.2024

RECENZJA

w postępowaniu habilitacyjnym dr KAROLINY NADOLSKIEJ

w dyscyplinie artystycznej : sztuki muzyczne

Zlecniodawca recenzji :

Rada Dyscypliny Artystycznej Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie na podstawie decyzji Rady Doskonałości Naukowej .

Pismo z dnia 12 .02. 2024 r.od prof. dr hab. Pawła Łukaszewskiego – Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej .

Podstawowe dane o Habilitantce

Pani Karolina Nadolska jest absolwentką Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina w Warszawie, gdzie studia w klasie fortepianu prof. Piotra Palecznego ukończyła z wyróżnieniem w roku 2009 . Od roku akademickiego 2008/2009 pracowała najpierw jako asystent-stażysta, a następnie asystent (od 1.02.2010) w Katedrze Fortepianu UMFC. Po uzyskaniu stopnia doktora sztuki w dziedzinie sztuk muzycznych (na podstawie rozprawy doktorskiej: ”Sonata h-moll op.58 i mazurki op.50 Fryderyka Chopina. Subiektywne kryteria estetyczne u podstaw wizji interpretacyjnych utworu”) została zatrudniona na stanowisku adiunkta Katedry Fortepianu. Na tym stanowisku pozostaje do dziś. W 2018 roku równocześnie z pracą dydaktyczną na uczelni dr Karolina Nadolska podjęła działania dydaktyczne jako nauczyciel fortepianu w warszawskich szkołach muzycznych niższych szczebli : Społecznej Szkole Muzycznej I st. im. W. Lutosławskiego (1.09.2018-31.08 2019),

ZPOSMI i II st. nr 3 im. G. Bacewicz (01.02.2018-31.08.2023) , ZPSM nr 4 im. K. Szymanowskiego (01.09.2021 – do chwili obecnej)

Od zakończenia studiów Habilitantka prowadzi działalność artystyczną – występując jako solistka i kameralistka, jak również działalność dydaktyczną – na uczelni, w szkolnictwie muzycznym oraz na licznych warsztatach i kursach.

Karolina Nadolska jest laureatką wielu nagród w konkursach o randze ogólnopolskiej i międzynarodowej. W swoim dorobku fonograficznym posiada kilka płyt wydanych przez UMFC i DUX Recording Producers. Zainteresowania Habilitantki oscylują przede wszystkim wokół twórczości W.A. Mozarta i Fryderyka Chopina.

Ocena autoreferatu

Swój obszerny autoreferat dr Karolina Nadolska podzieliła na kilka części, które w sposób dogłębny i satysfakcjonujący pozwalają zapoznać się z opisem przedstawionego dla potrzeb postępowania habilitacyjnego osiągnięcia artystycznego , jak i prezentacją kolejnych etapów własnego rozwoju artystycznego i aktywności Habilitantki przede wszystkim w obszarze działalności koncertowej i dydaktycznej .

W opisie - podlegającego ocenie recenzentów osiągnięcia artystycznego - dr Karolina Nadolska analizuje każdy z zaprezentowanych utworów pod kątem istotnych elementów strukturalnych -determinujących zawartość ekspresyjną - i wyróżniających - charakterystycznych dla konkretnego dzieła. Z analizy takiego rodzaju wynikają wybory interpretacyjne, których Pianistka dokonuje i których efektem są utrwalone na płycie konkretne rezultaty wykonawcze. W analizie Pianistka odwołuje się do harmoniki, barwy, czynnika rytmicznego, wielogłosowości, które to środki tworzą niepowtarzalny, swoisty dla każdego utworu charakter brzmienia i nastroju. Jak napisała Habilitantka w końcowych zdaniach tej części autoreferatu: „Powyższe omówienie tańców F. Chopina ukazuje szkielet wizji artystycznej, która najsilniej ukształtowała się w mojej wyobraźni. Opisuje bogactwo środków wyrazowych kluczowych dla rozwoju narracji poszczególnych utworów, podkreślających ich artystyczną naturę”. Te słowa oddają zamysł Habilitantki , co do genezy Jej działań interpretacyjnych w przypadku konkretnej realizacji płytowej . Na ile przyjęty, założony punkt wyjścia jest zbliżony z końcowym rezultatem w postaci przedstawionej płyty wykazane zostanie w ocenie osiągnięcia artystycznego w dalszej części recenzji.

W kolejnych części autoreferatu Habilitantka snuje refleksję nad poszczególnymi szczeblami własnej edukacji muzycznej wspominając wyjątkowych pedagogów – artystów, którzy przez wiele lat kształtowali w sposób szczególny Jej artystyczną osobowość.

Dr Karolina Nadolska przedstawia także najważniejsze wydarzenia artystyczne- koncerty i konkursy- w których brała udział przez kolejne lata, a które wypełniały Jej muzyczną drogę, kształtując kolejne życiowe i artystyczne wybory.

Ostatnia część autoreferatu odnosi się do podjętej jeszcze podczas studiów działalności dydaktycznej . Przedstawiona tu refleksja, dotycząca złożoności zagadnień pedagogiki fortepianowej, świadczy o rzetelnym podejściu Kandydatki do procesu nauczania i artystycznego kształtowania młodych pianistów.

Ocena dzieła artystycznego

Przedstawione przez dr Karolinę Nadolską, dla potrzeb procedury postępowania habilitacyjnego, oryginalne osiągnięcie artystyczne to solowa płyta CD „ Polish Dances” , która wydana została w sierpniu 2023 przez firmę nagraniową DUX we współpracy z Wydawnictwem Chopin University Press (UMFC w Warszawie). Na wspomnianej powyżej płycie znalazły się nagrania następujących utworów Fryderyka Chopina:

- 1.Mazurek H-dur op.63 nr 1
- 2.Mazurek e-moll op.17 nr 2
3. Mazurek E-dur op.6 nr 3
4. Mazurek e-moll op.41 nr 1
5. Mazurek H-dur op.41 nr 2
6. Mazurek gis-moll op.33 nr 1
7. Polonez- Fantazja As-dur op.61
- 8.Mazurek As-dur op.59 nr 2
- 9.Mazurek As-dur op.7 nr 4
10. Mazurek cis-moll op.6 nr 2
11. Mazurek cis-moll op.63 nr 3
12. Mazurek H-dur op.56 nr 1
13. Mazurek h-moll op.30 nr 2
14. Mazurek fis-moll op.59 nr 3
15. Mazurek fis-moll op.6 nr 1
16. Polonez fis-moll op.44

Wybór utworów , które znalazły się na solowej płycie Pani dr Karoliny Nadolskiej świadczy bardzo wyraźnie o zainteresowaniach i artystycznych upodobaniach Pianistki, która wykonywanie utworów Fryderyka Chopina oraz utworów o charakterze tanecznym stawia w orbicie swoich ulubionych działań artystycznych . Decyzja o nagraniu płyty z utworami Fryderyka Chopina wydaje się być odważną, z racji ogromnej ilości rejestrowanej od lat spuścizny kompozytora. Trzeba jednak przyznać Habilitantce słuszość w argumentacji Jej decyzji: „Chopinowskie formy taneczne doczekały się wielu wspaniałych odsłon fonograficznych. Naturalna skłonność artystów do subiektywnego postrzegania dzieła inspiruje jednak do podejmowania nowych wyzwań interpretacyjnych, łączących zamysł kompozytora z myślą twórczą wykonawcy. Pełna osobistej refleksji, wymykająca się często obiektywnym wzorcom muzyka Chopina, szczególnie ośmiela do nawiązania dialogu z twórcą”. Należą się więc dr Karolinie Nadolskiej słowa uznania , że podjęła się ryzyka tegoż dialogu.

Dostajemy do rąk płytę , której szczególny walor polega na prezentacji tak reprezentatywnych dla twórczości F. Chopina utworów, jakimi są zarówno Mazurki, jak i Polonezy. Zawarty w nich pierwiastek polskości, bazujący na elementach rytmicznych i strukturalnych polskich tańców narodowych, wyraźnie wybrzmiewa w nagraniu Pani dr Karoliny Nadolskiej.

Bardzo dobrze przemyślane i satysfakcjonujące wyrazowo jest moim zdaniem następstwo poszczególnych utworów, zgodne z koncepcją Habilitantki zawartą w części autoreferatu zawierającej opis płyty, gdzie zaznacza Ona , że opis ten : ”Przybliży koncepcję układu płyty opartą na zależnościach harmonicznym i znaczeniowym ; prezentuje oryginalną kompozycję tańców zestawionych na zasadzie kontrastu lub emocjonalnej kontynuacji zawartych w nich wątków”. Zamyśl Pianistki sprawdził się bardzo dobrze. Każdy kolejny utwór na płycie dostarcza innych wrażeń brzmieniowych i ekspresyjnych. Zasada kontrastu jest świetnie zarysowana. Dokonuje się to dzięki środkom pianistycznym umiejętnie stosowanym przez Habilitantkę. Dr Karolina Nadolska dysponuje bogatym wachlarzem możliwości artykulacyjnych. Jej gra jest swobodna, ale też mocno zaangażowana wyrazowo. Pianistka doskonale potrafi ukazać różne nastroje : żywiołowość, lekkość, humor (Mazurek E-dur op. 6 nr 3), finezję- zwiewność (Mazurek As-dur op.7 nr 4, prostotę (Mazurek fis-moll op.6 nr 1). Habilitantka dobrze operuje czasem muzycznym w mazurkach o charakterze kantylenowym (Mazurek gis-moll op.33 nr 1, Mazurek cis-moll op.63 nr 3) .

Elementem wyraźnie dominującym i wyróżniającym się w grze dr Karoliny Nadolskiej jest wyczulenie na znaczenie i ekspresję wynikającą z przebiegu głosów towarzyszących linii melodycznej głównej (przeważnie głosu najwyższego). W wielowarstwowych strukturach o charakterze polifonicznym Habilitantka zauważa i prezentuje pięknie, bardzo interesujące motywy i wątki. Czasem mają one istotne znaczenie dla brzmień harmonicznym, gdzie indziej są nośnikami odmiennego – zmieniającego się kolorytu. Typowe fragmenty o charakterze polifonicznym są w wielu fragmentach ładnie zaprezentowane (Mazurek cis-moll

op.63 nr 3). Podkreślenie wymiaru wielopłaszczyznowości w utworach Chopina wydaje się być bardzo dużym walorem pod warunkiem, że słuchacz nie traci poczucia narracyjności linii wiodącej, co niestety w kilku miejscach nagrania dr Nadolskiej się zdarza (np. Mazurek gis-moll op.33 nr 1, Mazurek As-dur op.59 nr 2), Polonez-Fantazja op.61- ostatnie takty).

Interpretacja polskich tańców przez dr Karolinę Nadolską ukazuje Ją jako Artystkę o dużej wyobraźni kolorystycznej i harmonicznnej oraz dużym temperamencie wykonawczym. Zwłaszcza ta ostatnia cecha artystów - wykonawców odgrywa znaczącą rolę podczas prezentacji utworów, w których element rytmiczny jest nadrzędny, nadający właściwego charakteru dziełu. Precyzyjne ukazanie warstwy rytmicznej wydaje się mieć fundamentalne znaczenie w zrozumieniu i odbiorze ekspresyjnym utworu przez słuchacza. „Energetyczność” gry Habilitantki, Jej przekaz emocjonalny i pełne zaangażowanie w podkreślenie znaczenia ekspresyjnego, są godne najwyższego uznania. Chwilami jednak emocje kierują Pianistkę w stronę tak niespodziewanie wartkiej prezentacji poszczególnych struktur motywicznych lub figuracyjnych, że narracja staje się pozbawiona oddechu i klarowności rytmicznej i przez to mniej zrozumiała dla odbiorcy (np. fragmenty Mazurka B-dur op.41 nr 2, fragmenty Poloneza-Fantazji op.61, Mazurek H-dur op.56 nr 1) . Dużą rolę w grze dr Karoliny Nadolskiej pełni też świadomie realizowana partia lewej ręki. Plan basowy – podkreślający harmonikę, tak istotny w muzyce F. Chopina ma dla Kandydatki znaczenie szczególne i jest w Jej interpretacjach mocno zaznaczony. Ma to swoje dobre i złe strony, zwłaszcza jeśli chwilami niepotrzebnie wprowadza niepokój, wyprzedzając w pewien sposób i prowokując narrację melodyczną zawartą w partii prawej ręki.

Pomimo moich drobnych- subiektywnych zastrzeżeń uważam, że przedstawiona do oceny płyta dr Karoliny Nadolskiej „Polish Dance” proponująca swobodną i interesującą w warstwie ekspresyjnej, subiektywną artystyczną propozycję interpretacyjną zasługuje na uznanie. Dzięki oryginalnemu, autorskiemu wyborowi i zestawieniu tanecznych form chopinowskich otrzymujemy album jedyny w swoim rodzaju.

Ocena działalności artystycznej, dydaktycznej i organizacyjnej

(od uzyskania stopnia doktora w 2017 roku)

Pani dr Karolina Nadolska w okresie od marca 2018 do lipca 2023 wystąpiła 25 razy. W większości były to recitale chopinowskie organizowane w Polsce, w miejscach kultywujących pamięć o słynnym polskim kompozytorze. Organizatorami większości z tych koncertów były liczące się instytucje: Narodowy Instytut Fryderyka Chopina i Towarzystwo im. F. Chopina w Warszawie. W wyżej wymienionym okresie Habilitantka wystąpiła dwukrotnie poza granicami kraju: w 2018 roku w Hadze oraz w 2019 roku w Chinach. W ramach wspomnianych recitali odbyły się 3 rejestracje fonograficzne.

W roku 2020 Kandydatka podczas koncertu organizowanego w 20 rocznicę śmierci Haliny Czerny-Stefańskiej w Auli Florianka Akademii Muzycznej im. K. Pendereckiego w Krakowie dokonała prawykonania utworu „Fantasmazurka” polskiego kompozytora Rafała Janiaka.

Pomimo, że działalność Kandydatki nie jest obszerna ilościowo, to trzeba zauważyć, że Jej koncerty odbywały się w miejscach ważnych i wyjątkowych dla polskiej kultury narodowej, co nadaje im szczególnego wymiaru: w Domu Urodzenia Chopina w Żelazowej Woli, Łazienkach Królewskich w Warszawie, Pałacu w Sannikach, na Uniwersytecie Fryderyka Chopina w Warszawie, Pałacu w Radziejowicach, Ambasadzie RP w Hadze.

Działalność dydaktyczna Habilitantki jest bogata. W okresie od uzyskania stopnia doktora pracowała w Katedrze Fortepianu UMFC z pięcioma studentami klasy fortepianu , którzy uzyskali dyplom licencjata oraz ośmioma , którzy uzyskali tytuł magistra sztuki.

Dr Karolina Nadolska była promotorem trzech pisemnych prac dyplomowych oraz recenzentem dziesięciu prac pisemnych studentów Katedry Fortepianu UMFC.

Habilitantka pracowała także jako nauczyciel fortepianu w szkolnictwie niższych szczebli: w ZPOSM I i II st. im. G. Bacewicz w Warszawie (2018-2023) , Społecznej Szkole Muzycznej I st. im. W. Lutosławskiego w Warszawie, a od 2021 do chwili obecnej pracuje na stanowisku nauczyciela w ZPSM nr 4 im. K. Szymanowskiego w Warszawie.

W ramach prowadzenia działalności dydaktycznej była wykładowcą kursów pianistycznych:

- 2019, 2020 - Youhao Jilian international Culture Exchange (Beijing) Center w Pekinie (Chiny)
- 2020, 2012 - I i II Ogólnopolskie Kursy Muzyczne w Music and You, Marki
- 2021, 2022 - Online Chopin Festival in Asia (+ w 2021 r. wykład dla uczestników: „How to interpret a work? The issue of artistic interpretation based on the works of Fryderyk Chopin”
- 2024 – Ogólnopolskie Warsztaty Pianistyczne w Krynicy-Zdroju (edycja zimowa)

Dr Karolina Nadolska w latach 2018-2022 powoływana była pięciokrotnie do Jury konkursów pianistycznych:

- 2018 - VIII Międzynarodowy Konkurs Chopinowski w Budapeszcie
- 2019 – Eliminacje do XI Międzynarodowego Konkursu Pianistycznego im. I.J. Paderewskiego w Bydgoszczy – Warszawa

-2020 – I Ogólnopolski Konkurs Pianistyczny Młodych Talentów im.A.Harasiewicza w Rzeszowie

-2021/2022 , 2022/2023 - Chopin Piano Competition in Asia

W 2022 roku Pani dr Karolina Nadolska powołana została przez Departament Szkolnictwa Artystycznego w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego do Zespołu Ekspertckiego mającego za zadanie prace nad nową podstawą programową dla przedmiotu Fortepian w szkołach muzycznych II stopnia.

Działalność dydaktyczna Habilitantki jest szeroka , wszechstronna , a obejmując wszystkie stopnie kształcenia młodych muzyków w ramach edukacji w szkołach i na uczelni, a także podczas kursów i warsztatów pozwoliła Jej zgromadzić bogate doświadczenie pedagogiczne.

Konkluzja

Mając na uwadze przedstawione przez dr Karolinę Nadolską oryginalne, wartościowe i satysfakcjonujące artystycznie osiągnięcie w postaci płyty CD „Polish Dances” oraz udokumentowaną działalność koncertową oraz dydaktyczną stwierdzam, że dokonania Habilitantki spełniają wymogi ustawy. Niniejszym wnioskuję o przyznanie dr Karolinie Nadolskiej stopnia doktora habilitowanego w dyscyplinie sztuki muzyczne.

prof. dr hab. Mariola Cieniawa-Puchała